

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor
A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke
Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtktár
Szerkesztő Barna Zoltán

Kiadóhivatal:
Budapest XIV., Május 1. út 47.
Telefon: 224-223, 426-185, 214-025, 214-026

XXXIX. évfolyam

1978. április

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége folyóirata

Főszerkesztő: Dr.Vas Tibor elnök
 Felelős kiadó: Dr.Bódi István főtítkár
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1.ut 47.
 Telefon: 214-o25, 214-o26
 224-223, 426-185

T a r t a l o m j e g y z é k :

	oldal
Dr.Vas Tibor: A vakok alkotmányjogai	2
Elnökségi ülés	4
Megyei szervezeteink életéből	5
Vak Költők versei. Varga Katalin: Kezek	6
Kovács Csongor: A Látási Fogyatékosok Nevelésügye	
Nemzetközi Tanácsának Párizsi konferenciájáról	6
Kiss Sándor: Két év eredménye	8
Dr.Domonkos János: Vonattal Skandináviába/IV./	9
Dr.Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Az elővásárlási jogról és néhány új ingatlanforgalmi szabályról /II.rész/	10
Dr.Domonkos János: Életemről - munkámról	
Egy kiváló kefekötő	11
Dr.Gönczi Aladárné: A nagy életmentő	12
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
Tömegközlekedés Budapesten	14
György Tamás: Technikai rovat	
A telefon. /V.rész/A kézikapcsolásu központ	16
Dr.Domonkos János: Kulturális életünk esemény-naptára	16
Dénes József: Sportrovat	17
Molnár István: Beszámoló az 1977. évi csapatbajnokságokról	17
Kuminka Györgyné: Uttörőrovat	20
Lak István: Ipariskolánk névadója: Dési Huber István	21
Közlemények	22
Innen-onnan	23

Dr. Vass Tibor:

A vakok alkotmányjogai

A helsinki béke értekezlet záróokmányában foglaltak eddigi végrehajtását a belgrádi értekezlet keretében kívánják a résztvevők összefoglalni. Mindenki tudja, hogy a tőkés országok az emberi jogokra hivatkozás ürügyén a szocialista országok belügyeibe való beavatkozást akarják elérni.

Az természetes, hogy az emberi jogokat tiszteletben kell minden államnak tartani. A Helsinkiben elfogadott program megvalósítása kapcsán azonban nem lehet egy kérdést a teljes programból kiragadni, ha az még oly fontos is, mint az emberi jogok kérdése. Az emberiségnek az a közös érdeke, hogy a záróokmányban megfogalmazott program komplex módon egységesen valósuljon meg. Éppen a belgrádi értekezlet záróközleményének előkészítő vitájában kapott hangot a szovjet delegációnak az a figyelemre méltó javaslata, hogy a rendkívül fontos politikai enyhülést az általános katonai enyhülésnek kell követnie. Az itt kifejtett gondolatokhoz kapcsolódva fontosnak tartom, hogy a Magyar Népköztársaságban élő látási fogyatékosok helyzetéről mintegy összefoglaló képet adjak.

A Magyar Népköztársaság alkotmánya minden állampolgára számára biztosítja a jogegyenlőséget és nemcsak deklarálja, hanem megfelelő intézkedésekkel garantálja is az alapvető alanyi jogok gyakorlását. Ezen a téren nemcsak a politikai jogokat biztosítja, hanem a tanuláshoz, a művelődéshez, az üdüléshez és a munkához való jogot is. A látási fogyatékos állampolgárok ugyanezeket a jogokat élvezik, mert az Alkotmány számukra is biztosítja a jogegyenlőséget. Néhány fontosabb jogszabályt és intézkedést ismertetek, amelyek a látási fogyatékosok társadalmi integrációját segíti elő.

Az általános tankötelezettség a látási fogyatékosokra is vonatkozik. Külön speciális iskola van a vakok és külön a gyengénlátók számára. Ezen a szinten tehát speciális iskolában tanulnak és ezek elvégzése után szerzett bizonyítvány azonos értékű a látók általános iskolájának nyolcadik osztálya elvégzésekor kapott bizonyítvánnyal. Tehát továbbtanulásra jogosít.

Számos látási fogyatékos a középiskolában már a látókkal együtt tanul, együtt érettségizik, tehát az oktatásban már középiskolai szinten megkezdődik az integráció. Az érettségi vizsga letétele után a látókkal azonos feltételek mellett kérheti valamelyik egyetemre vagy főiskolára a felvételét. Felvétele esetén anyagi támogatásban részesül. A Magyar Népköztársaságban számos látási fogyatékos tanul egyetemeken és főiskolákon, így elsősorban az egyetemek állam- és jogtudományi karán, ritkábban a bölcsészettudományi és a matematikai karon. A gyógypedagógiai főiskola is felvesz látási fogyatékos hallgatókat korlátozott számban, akik a diploma megszerzése után a vakok iskolájában tanítanak. Nálunk a vakok iskolájában viszonylag magas a látási fogyatékos gyógypedagógusok száma. A Zene-művészeti Főiskolát is rendszeresen látogatják a látási fogyatékosok, és vak zenepedagógusok a látók zeneiskoláiban tanítanak. A jogászok, mint ügyvédek, vállalati és államigazgatási jogászok, stb. működnek.

Az általános iskola 8. osztályának befejezése után a tanulók iparitanuló intézetekben tanulnak szakmát. A látási fogyatékosok részére a 8. osztály befejezése után lehetőség nyílik, hogy a speciális iparitanuló intézetben tanuljanak szakmát. Ilyen szakmák a kefekötés, seprükötés, kósárfonás és újabban a kárpitos és könyvkötő szakma, valamint textilmunka. Gyógymasszőröket külön szakmai tanfolyamokon képezzük ki, kb. 120 látási fogyatékos gyógymasszőr dolgozik kórházakban, szanatóriumokban, stb.

Újabban speciális tanfolyamán néhány látási fogyatékos programozót is kiképzünk, de ezen a területen még vannak nehézségeink.

Legelterjedtebb foglalkozás részünkre a telefonalközpont kezelése, ez a 4/1969. Mü.M.-Eü.M. sz. rendelet értelmében privilegizált foglalkozás a látási fogyatékosok javára.

A 3.200/1949. sz. Kormány rendelet kimondta, hogy a látási fogyatékosokról való gondoskodás állami feladat. Még ebben az évben megalakult Budapesten az első vakokat és gyengénlátókat foglalkoztató állami vállalat,

amely ma is működik, jól prosperál, kb. 400 látási fogyatékos foglalkoztat. Még két állami célvállalat is alakult /Szegeden és Szombathelyen/, valamint egy kosárfonó szövetkezetet is alapítottak a látási fogyatékosok részére Budapesten. Elszórtan még néhány más vállalatnál is dolgoznak látási fogyatékosok.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy a Magyar Népköztársaságban a látási fogyatékosok számára biztosított a munkához való jog. Nálunk minden munkaképes vak és gyengénlátó dolgozhat. Minden látási fogyatékos a rendszer szabadságon felül 6 nap pótszabadságot kap, a fizikaiak csak heti 36 órát dolgoznak. A 17/1975. sz. Kormányrendelet 204.§.-a értelmében a vak járadékosok /öregségi, rokkantsági, stb./ a nyugdíj folyósítása mellett is korlátozás nélkül kereshetnek. Azok a vállalatok, amelyek a jogszabályban előírt mértékben foglalkoztatnak fogyatékosokat, bizonyos adókedvezményben részesülnek, külön alapot hoznak létre, amelyből a fogyatékosok munkáját támogatják, segéd- és védőeszközöket szerezhethetnek be. A vak kefékötők normája alacsonyabb, mint a látóké, ennek ellenére a látók bérét kapják meg és a 36 órás munkahetet is teljes munkahétnek kell elszámolni.

A vakok számára legjelentősebb az 1032/1971. sz. Kormányhatározat, amelynek alapján a vakok rendszeres havi járadékot kapnak, tekintet nélkül keresetük nagyságára, ha 18. életévüket betöltötték és nem laknak valamilyen állami intézetben.

Az állami szervek mellett társadalmi szervek is segítik a látási fogyatékosok integrációját. Ezek közül kiemelkedő szerepe van a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének, amely szerteágazó tevékenységet fejt ki. Elsősorban érdekvédelmi szerv, segíti a vakok tanulását, amelyet részben pénzbeli segéllyel, részben segédeszközök juttatásával mozdít elő. Új munkaterületeket keres és foglalkozik munkaközvetítéssel is. Van Braille nyomdája és magnetofon stúdiója, Braille- és hangoskönyvtára. Saját ének-kara és zenekara van, székházában 250 személyt befogadó előadóterem áll rendelkezésre.

A látási fogyatékosoknak saját sportkörük van "Wesselényi Miklós" sportkör néven. Három szakosztálya van, sakk, könnyűatlétika és turisztika. Budapest egyik legszebb parkjában, a "Városliget"-ben külön elkerített kert áll a látási fogyatékosok rendelkezésére. Az egyes növények neve fémtáblán Braille-írással van feltüntetve.

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Braille- és sikirásban rendszeresen megjelenő folyóiratokat ad ki, amelyek részben a tájékoztatást, részben a szórakozást szolgálják. A közlekedési eszközök használatánál államunk kedvezményeket biztosít a látási fogyatékosok javára, sőt a vakok bizonyos közlekedési eszközt ingyenesen vehetnek igénybe. A közlekedésben általános a látási fogyatékosok által a fehér bot használata.

Több állami intézet van, amelyben a látási fogyatékosok anyagi helyzetüktől függően ingyenesen, vagy kedvezményesen kapnak elhelyezést, teljes ellátással. A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének a Balaton mellett saját üdülője van, ahol két hetes turnusokban kísérelővel üdülhetnek a beutaltak.

A Rádió és a Televízió, valamint a folyóiratok is időnként informatív jellegű adásokat, illetve cikkeket közölnek. Legutóbb 1977. október 15-én emlékeztek meg a "fehér bot" napjáról.

Minden magyar állampolgár számára biztosított az ingyenes gyógykezelés, kórház, a kedvezményes gyógyszerellátás, a gyógyászati segédeszközök kedvezményes kiutalása, természetesen, hogy a látási fogyatékosok is ugyanabban a kedvezményben részesülnek.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy Magyarországon a látási fogyatékosok élvezik az alapvető alanyi jogokat és elősegítjük társadalmi integrációjukat.

Elnökségi ülés

Központi Elnökségünk 1978. március 1-1 üléséről betegség miatt többen hiányoztak. Jelen voltak: dr. Bódi István főtitkár, Csengeri József, dr. Jáksó László, Kuminka Györgyné, Pinviczki György, dr. Solymos Gyula, dr. Széll Lajos, Szemerédi István, Zichó József elnökségi tagok, valamint Daru Geróné osztályvezető-helyettes és a napirendi pontok előadója.

Dr. Solymos Gyula alelnök megnyitotta az ülést és felkérte az 1. napirendi pont előadóját, Antal Gézáné főkönyvelőt, hogy tájékoztassa a Központi Elnökséget a szövetség 1977. évi gazdasági munkájáról és 1978-as költségvetéséről.

Az előadó részletes tájékoztatást adott, amelyből kitűnt, hogy szövetségünk a múlt évben 8 és fél millió forintból gazdálkodott. Megoldotta mindazokat a fontos feladatokat, amelyek szakmai és gazdasági szempontból reá hárultak. Az adatokból csupán néhányat említett meg. A balatonboglári üdülő felújítására több mint 500 ezer forintot költöttünk. Vakügyi segéd-eszközre és azok kedvezményes akciójára 310 ezer forintot fordítottunk. Vasuti utaztatás és helyi közlekedésre kétfélmillió százezer forintot használtunk fel.

1978-as feladataink közül az intenzív tagszervezés a legfontosabb, mert nagyon nagy a száma azoknak a vakoknak és különösen a gyengénlátóknak, akik még nem tagjai a szövetségnek. Intézményünknek, mint érdekvédelmi szervnek, nagyon sokrétű feladattal kell megbirkóznia. Ennek eredményes megoldásához felettes szervünk, az Egészségügyi Minisztérium, létszámot és nagyobb anyagi támogatást csak akkor tud adni, ha a taglétszám megfelelő mértékben növekedik. A Központi Elnökség a tájékoztatót megvitatatta és elfogadta.

A 2. napirendi pont a rehabilitációs bizottság jelentése volt, a szakmunkás képzés problémáiról. A jelentést Daru Geróné osztályvezető-helyettes olvasta fel, Gévai Béla vezető tanár részletes szóbeli kiegészítést fűzött a jelentéshez. Az elnökségi tagok hozzászólásaikban hangsúlyozták a szakmunkás képzés fontosságát és szükségességét. A jelentés elfogadása után a Központi Elnökség megbizta dr. Bódi István és Szemerédi István elvtársakat, hogy a szakmunkásképzés folyamatossága érdekében vegyék fel a kapcsolatot felettes szervünk illetékes főosztályával.

A 3. napirendi pontban Szemerédi István beszámolt az oktatási bizottság munkájáról. Elmondta, hogy jelenleg 19-en kapnak szövetségunktől tanulmányi segítséget eredményeik alapján. Az oktatási bizottság elhatározta, hogy a jövőben nagyobb figyelemmel kíséri a továbbtanulókat, segít pályaválasztási gondjaik megoldásában és segédeszköz-ellátásukban. Az intézetben tanulók tanulmányi átlaga is jó, ez annak köszönhető, hogy a korrepetáló tanárok lelkiismeretes munkát végeznek. Leendő szakmunkásaink oktatása megfelelő, tanulmányi átlaguk 3,2. Az oktatási bizottság jelentését is elfogadta a Központi Elnökség.

Ezután a 4. napirendi pontként a könyvkijelölő bizottság javaslatának megtárgyalására került sor. Az Elnökség döntött új könyvek felvétele, illetve másolása tárgyában.

Győr-Sopron megyei szervezetünk pártolótagok felvételét javasolta. Az Elnökség a javaslatot jóváhagyólag elfogadta.

Ezután több bejelentésre került sor, amelyek közül kiemeljük, hogy szeptember 25-29-ig a vakügyi lapok szerkesztői részére nemzetközi értekezletet tartanak Bulgáriában. Az Elnökség úgy határozott, hogy az értekezleten szövetségünket Barna Zoltán tanár, lapunk szerkesztője képviseli.

Az igen aktív elnökségi ülés dr. Solymos Gyula alelnök zárszavával ért véget.

Megyei szervezeteink életéből

Kulturális események Szabolcs-Szatmár megyében:

Ez évi kulturális tervünkben három olyan fellépés szerepel, mellyel a Szociális Otthonok lakóit kívánjuk szórakoztatni.

Az elsőre, egy nagyszerű nóta- és népdalestre, január 21-én délután került sor. Közreműködött: Kalapos Béláné, Molnár Zoltán és Tóth László /ének/; File Ferenc /furulya/; Tóth László /harmonika/. Zongorán kísért: Molnár Zoltán, konferált: Urr Julianna.

Az otthon kulturafelelőse, Erzsébet nővér, az autóbussmegállónál várt minket, Kállai Zoltán igazgató pedig az irodában fogadott bennünket. Amíg a hanglemezről felcsendülő muzsika hangjaira gyülekeztek az érdeklődők, kedélyesen beszélgettünk vendéglátóinkkal. Az otthonban 365 idős ember él, és műsorunkat is ennyien hallgatták meg. Aki egészségi állapota miatt nem lehetett ott a teremben, az a mikrofon jóvoltából a házi hálózat közvetítésével hallhatta fellépésünket. A másfél órás program után csak nehezen jutottunk ki a teremből, mert szinte lépésenként megállította a szereplőket egy-egy kedves, őszinte meleg hang, egy-egy elismerő köszönet. Számunkra ez a legértékesebb. Ezt a "kincset" megőrizzük, mely soha semmiféle pénzre nem váltható át.

Sok idős sorstárs mondta: "ha nóta lesz, eljövünk a műsorra." Ezért úgy határoztunk, hogy a január 26-i öregek napján megismételjük a nóta- és népdalestet, kicsit rövidítve, hogy helyet kapjon Bory Zsolt költő előadása is. Az előadó vidámsága, szellemes humora csakhamar jó hangulatot teremtett. A sok tréfa között mondott olyat is, amit érdemes komolyan venni: "Addig nem öreg valaki, amíg a "rászabaduló" szabadidőt hasznos munkával tölti ki, vagy az aktív pihenés számtalan módjának valamelyikével leköti magát." Hangsúlyozta többek között, hogy nagyon fontos orvosság a megöregedés ellen a szerető, megértő emberi közösség jelenléte. A rendezvényen úgy látszik kevés "öreg" lehetett, mert a műsor után felhangzó hosszú csárdás összeállítást sokan táncolták végig, sőt ráadást is kértek.

Molnár Zoltán

- . -

Arany János:

Civilizáció

Ezelőtt a háboruban
Nem követtek semmi elvet,
Az erősebb a gyengétől
Amit elvehetett, elvett.

Most nem úgy van. A világot
Értekezlet igazgatja:
S az erősebb ha mi csinyt tesz
Összeül és - helybenhagyja.

/1877 után/

...

Arany János:

A "TAVASZ-ÜNNEPÉLY" ALBUMÁBA

Anyai gond, anyai báj
Virraszt a bölcső felett,
Redős homlok, mosolygó száj
Az aggódó szeretet;
Kire ily nap nem derül:
Szánd az árvát, könyörülj

/1880/

...

Vak költők versei

Varga Katalin:

Kezek

Áldom a kinban kikopókat,
Az írógépen kopogókat,
Az újra ujat dobolókat,

A rosszra mindig lecsapókat,
A tiszta inget vasalókat,
A finomakat, s a fakókat,

A gyűszűt, gyűrűt viselőket,
A megfáradtan lecsüngőket,
A simogatón szeretőket,

Áldom a kezeket, a jókat,
A mozdulókat, s az adókat,
A homlokunkra tapadókat,

Az emberé lett mindenséget,
Anyám kezét a dolgot, szépet,
S benne a rám szórt melegséget.

- . -

Kovács Csongor:

A Látási Fogyatékosok Nevelésügye Nemzetközi
Tanácsának párizsi konferenciájáról

A Vakok Jóléti Világtanácsa 1951-es párizsi ülésén határozták el, hogy a látássérültek iskolai nevelésével foglalkozó szakemberek részére külön szervezetet hoznak létre. Rövidesen megalakult a Vak Ifjak Nevelőinek Nemzetközi Tanácsa, mely első nemzetközi konferenciáját a hollandiai Bussum-ban tartotta 1952-ben. Ezután ötvenként került sor újabb konferenciák megrendezésére Osloban, Hannoverben, Bostonban majd Madridban. 1972-ben itt határoztak a szervezet nevének megváltoztatásáról. Az új név: Látási Fogyatékosok Nevelésügyének Nemzetközi Tanácsa /ICEVH/ lett.

A szervezet legutóbbi, hatodik nemzetközi konferenciájának színhelye Párizs volt, időpontja 1977. augusztus 2-10. A konferencián 78 országból több mint hatszázán jelentek meg, köztük a delegátusok száma meghaladta a kétszázat. Hazánkat Horváth Katalin, dr. Méhes József és e sorok írója képviselte.

A konferencia munkája részben plenáris, részben szekcióülések keretében folyt. Az ülések tulnyomó többségének színhelye a modern UNESCO palota volt. Egy ilyen sok résztvevőt felvonultató, számos témát különféle szempontból tárgyaló konferencia természetéből adódóan is, az egyes előadások és a szekcióviták színvonala jelentős különbségeket mutatott. Az egyenlenségek ellenére hasznos volt hallani, hogy milyen kérdések, problémák foglalkoztatják a világ szakembereit, milyen területeken szükséges előrelépünk a fejlődés érdekében.

Az augusztus 10-i záróülésen összegezték a konferencia eredményeit, főbb megállapításait. E záróértékelés gondolatait nyomon követve, ismertetem röviden a konferencia napirendjén szereplő kérdéseket.

1./ A mozgás- és tájékozódásra neveléssel plenáris ülés mellett három szekcióülés foglalkozott, többek között tárgyalva a vak kisgyermekek mozgásfejlődésének, mozgásnevelésének sajátosságait, a kettős fogyatékosok problémáit, s a tájékozódásra nevelést vidéki környezetben. Alapvető megállapításként hangzott el, hogy a mozgás- és tájékozódásra nevelést minél fiatalabb korban kell elkezdni, a különböző gyakorlatok végeztetésénél

messzemenően figyelembe kell venni az egyéni adottságokat. Igen jól bevált a hosszú bot használata. Szorgalmazni kell, hogy a mozgás- és tájékozódásra nevelést külön e feladatra kiképzett szakemberek végezzék.

2./ A mindennapi életre való felkészítés problémáit is több szekciósülés tárgyalta. Az integráció megvalósításának fontos feltétele, hogy a vak gyermekek is minél korábban eljussanak az önkiszolgálás mind magasabb fokára. Ehhez jó programok, változatos motivációk szükségesek. Az iskolai oktatásban a családi életre való nevelésnek is megfelelő helyet kell biztosítani.

3./ A gyengénlátó és aliglító tanulók látása felhasználásának szükségességével és lehetőségeivel, az optikai eszközök használatával több előadás és négy szekciósülés foglalkozott. Az előadók hangoztatták, hogy a látásnevelés a tiflopedagógia egyik legfontosabb feladata. Megtudtuk, hogy pl. Svédországban több szakember közreműködésével speciális látásfejlesztő/rehabilitációs/ programokat szerveznek a súlyosan látássérültek részére. Hetvenyolc féle optikai segédeszközt használnak. Mások szóltak arról, hogy az optikai eszközök használatát a legfiatalabb korban kell elkezdni, fontos a jó helyi megvilágítás biztosítása, s bemutatnak több, nagy nagyítást elérő optikai segédeszközt, pl. távcsőszemüveget, állványos nagyítót, televíziós olvasógépet. Ez utóbbi legfontosabb része a tévé-kamera elvén működő érzékelő fej, amely az alá helyezett szöveget vagy képet elektromos jelekké alakítja és sokszorosára felnagyítva megjeleníti egy hagyományos nagyképernyős tévé-készüléken.

4./ Az utóbbi években a vakok és gyengénlátók iskoláiban is megnőtt a különféle oktatástechnikai eszközök használatának szerepe, jelentősége. Egy svéd előadó többek között szólt arról, hogy a kazettás magnók elterjedése lehetővé teszi a vakok egyéni tanulása intenzitásának növelését: a tanuló az egyik magnóról hallgatja a kérdést, feladatot, a másik magnóról mondja a választ. Az auditív figyelem, a hallási megfigyelőképesség fejlesztése céljából a hangos könyv sorozatokat úgy ajánlatos összeállítani, hogy azokon a beszéd sebessége fokozatosan növekedjék.

5./ A konferencia legkülönbözőbb témái tárgyalásakor is hangot kapott az a megállapítás, hogy a nevelés eredményessége szempontjából sorsdöntő a szakszerű korai foglalkoztatás, mely elsősorban a szülők feladata. Erre a szülők csak megfelelő felkészítés mellett képesek. A konferencia záródokumentuma javasolta a szülők iskoláinak létrehozását.

6./ Fontos helyet kapott a konferencián a látási fogyatékosok pályaválasztásának kérdése. Hallhattuk, hogyan történik pl. a Szovjetunióban a pályaválasztás előkészítése az iskolában a különböző humán és reál tárgyak, valamint a munkaoktatás keretében, munkahelylátogatások közben. Az osztályfőnökből, szemorvosból, pszichológusból álló munkacsoport az egyéni adottságok messzemenő figyelembevételével ad tanácsot a tanulóknak a továbbtanulásra, illetve a szakmákban való elhelyezkedésre. A Szovjetunióban a vakok háromszázféle állás közül választhatnak.

7./ Külön szekciósülés foglalkozott a tudományos kutatással. Ezek a referátumok hangzottak el a látássérültek pedagógiája kérdéseivel foglalkozó tudományos intézetek, képzőintézmények kutatóközpontok elmúlt öt évi tevékenységéről, további fő célkitűzéseiről.

8./ A felsoroltakon kívül előadásokon, szekciósüléseken téma volt a látókkal való együttoktatás, a látási fogyatékosok közti egyéni különbségekhez alkalmazkodás /a tehetséges, illetve a többszörösen fogyatékos gyermekek igényeinek, szükségleteinek figyelembevételével/, a vakok gyorsolvasása, stb.

9./ Végül megemlítjük, hogy csaknem minden témában lehetőséget kaptak a fejlődő országok képviselői, hogy a kérdéseket saját társadalmi, egészségügyi, oktatási helyzetük nézőpontjából elemezzék, problémáikat feltárják.

A szervezet a következő öt évben elsőrendű feladatának tartja a vakok és gyengénlátók iskolai oktatásának segítését, fejlesztését ezekben az országokban.

A konferencia záróülésén a küldöttek határozatot hoztak a szervezet végrehajtó bizottságának kibővítéséről, s megválasztották az új tisztségviselőket. A szervezet elnöke az 1977-1982-ig terjedő időre W. Stein /NSZK/ lett.

A konferencia szervezőbizottsága mindent megtett annak érdekében, hogy a résztvevők jól érezzék magukat. A sok program közül felsorolásképpen csupán néhány: Braille szülőházának megtekintése Coupvray-ban, vak növendékek és tanáraik koncertje, kiállítások a vakok iskolájában, valamint a V. Haüy Szövetség székházában eszközbemutató, filmvetítések, fogadások stb. Nagy élményt nyújtott a közelmúltban belsőleg teljesen modernizált, a vakok oktatása bölcsőjének számító párizsi vakok intézetének meglátogatása. Itt, a vakok írás-olvasás tanításának történetét bemutató kiállítás darabjai közt jóleső érzéssel fedeztünk fel a budapesti vakok iskolájából származó, muzeális értékű írásmunkákat is.

- . -

Kiss Sándor:

Két év eredménye

1976. szeptemberében a Vakok Világában megjelent felhívás alapján - a Braille írás-olvasás tanfolyam elvégzése után - kezdtük meg a szövetség budapesti székházában Farkas József sorstársammal, barátommal a gépiró tanfolyamot, melyet Gévai Béla tanár vezetett.

Visszatekintve a rövid két tanév kétszer héthónapos időszakára, a következők jutnak az eszünkbe:

Jó pedagógiai érzékkel rendelkező és mindig kedves tanárunk az első órán ismertette az általános tudnivalókat, majd megkezdte az "ördögös masinán" a gyakorlatokat. Többen is jelentkeztek erre a tanfolyamra, de később lemorzsolódtak. Mintha csak ma történt volna, amikor remegő lábakkal mentünk fel a gépiróterembe. A térdek remegését felváltotta az ujjak bizonytalan keresgélése a billentyűkön.

Ki is hitte volna akkor, hogy vakon is megtanulhatunk a betűkből szavakat, majd értelmes mondatokat formálni. Csak egy ember hitt ebben igazán, az, aki tudta, hogy az elkerülhetetlen kezdeti nehézségek után elérjük célunkat. Gévai tanár ur bizott bennünk. Közvetlen és őszinte magatartásával átsegített az akadályokon, megtanított minket a gépirás minden fortélyára, okmányok, iratok elkészítésére.

Cikkem megírására az alábbiak készítették:

szeretném felhívni minden vak és gyengénlátó sorstársam figyelmét, hogy ismerkedjék meg a szövetség adta lehetőségekkel, kezdje meg a Braille írás-olvasás, majd a gépiró tanfolyamot. A sorrend nem véletlen. Először ajánlatos a Braille írás-olvasással megismerkedni, mert a szövetség könyvtárában megtalálható a Magyar helyesírás szabályai c. kiadvány pontírásban. Ez természetesen mindkét írásmódnál nélkülözhetetlen.

A megyei szervezetek elnökségeinek mindent meg kell tenniük a jövőben, hogy minél több sorstárs vegyen részt a pont- és sikirású gépiró-tanfolyamokon. Ha ezek az erőfeszítések sikerrel járnak, elmondhatjuk, hogy sokat tettünk a vakok és gyengénlátók közművelődéséért.

Véleményem szerint a tanfolyamon elsajátított alapok és az otthoni gyakorlások alkalmassá teszik a sorstársakat arra, hogy a gépirásban megfelelő jártasságot szerezzenek, illetve azt készséggé fejlesszék.

Javasolom, hogy szövetségünk központjában és a megyei szervezeteknél kartonokon tüntessék fel azokat, akik gépiró-tanfolyamainkat sikeresen elvégezték. Ez nem az adminisztrációs munka felesleges szaporítása lenne, hanem hasznos adatokat szolgáltatna elnökségünk számára.

- . -

Dr. Domonkos János:

Vonattal Skandináviába
IV. rész.

Koppenhágában verőfényes napokat töltöttünk. Odautban szép élmény volt, amikor - mintegy bucsut intve Svédországnak - a vonatot szállító komphajónk, utban a svéd Hålsingborgból a tengeren haladt a dániai Helsingör felé s a 20 perces hajút felénél felmentünk a fedélzetre. A korreggeli napfényben meglátszottak a svéd partok, de előretekintve már kitűnően kirajzolódott szemünk előtt, egészen a tengervíz mosta part közelében büszkélkedő, soktornyos Hamlet vár /Helsingörben/, a Kronberg.

Dánia a tündérmesék szülőföldje, H.Ch. Andersen, a nagy dán mesemondó, az európai klasszicizmus és a dán szobrászat legnagyobb mestere, B. Thorvaldsen szülőföldje is.

A fővárosban sokminden emlékeztet a két világhírű művészre.

Városnéző utunk legjobb kiindulópontja Koppenhágában a "Városház" tér, mert sok autóbuszvonala és a gyorsvasút is érinti. A vöröstéglás Városháza hatalmas tömbje - /építését 1905-ben fejezték be/ - mellett díszlik H.Ch. Andersen monumentális ülő szobra. Az épület belsejében először a Jen Olsen által szerkesztett világóra tűnik szemünkbe, majd egy erkéllyel övezett nagy hallba lépünk. Itt állították fel a költő, drámaíró és mesemondó Hans Christian Andersennek és Bertel Thorvaldsen szobrászművésznek, valamint Martin Nyrop építésznek, a Városháza alkotójának szobrát. Ezenkívül kimentünk a temetőbe is, hogy tisztelgünk H.Ch. Andersen sirjánál, melyet - utolsó kívánsága szerint - egyszerű terméskő síremlék díszít.

Andersen élethű figurájával találkoztunk még a nevezetes Waxmuzeumban is, ahol rajta és mesefiguráin kívül mintegy száz világhírű dán és külföldi személyiség életnagyságu figurája, sőt még a hangja is "életre kel". De az anderseni tündérmesék hangulatát idézi a világhírű Tivoli Park is, mely az utóbbi évtizedekben szinte már mintaképpül szolgál a szórakoztató jellegű vidámparkoknak Európa-szerte. Azt szokták mondani, aki nem látta Tivolit, nem látta Koppenhágát. Ottjártunkkor szabadtéri színpadjain varieté és színvonalas pantomim előadásokat láttunk. A százezernyi színes lámpa, virágpompa, a mulatók, a Kinai Pagoda, a kivilágított szökőkutak, a tűzijáték, a csupa fiatalokból álló egyenruhás zenekar, a Tivoli Gárda látványa azokat is szórakoztatja, akik nem a céllövölde, a rulett-kerekék, a hullámvasút, az elvarázsolt kastély kedvéért jöttek ide. A kikötő megtekintésén és a csatornán való hajókázáson kívül még külön is elzarádkoltunk a tengerpart nevezetes pontjához, ahol szemügyre vehettük - az örök fototémát - Andersen mesealakját, a "Mermaid"-et megörökítő kis selő-szobrot.

Nem véletlen, hogy a dán képzőművészek közül leginkább a szobrász B. Thorvaldsent kapta szárnyra a világhír. Életre szóló élményt nyújt a róla elnevezett múzeum meglátogatása; ahol a kiváló szobrász alkotásain kívül számos értékes szobrot, festményt is találhatunk. Észak-Európa egyik legnagyobb állatkertjét, sok múzeumot, nevezetes templomot, a közeli Dragör halászfalut bejártuk már, amikor az utolsó nap bementünk a Royal Könyvtárba, ahol egyebek között kortárs magyar írók és költők művei is kölcsönözhetőek, majd pedig gyalog másztuk meg a Rundel-t/a Kerek Tornyt/ a csúcsáig. Az épület belsejében széles, meredek feljáró kanyarog fel a magasba, ahová Nagy Péter orosz cár lovaskocsin huzatta fel magát. Akárcsak Stockholmban, itt Koppenhágában is idegenforgalmi "látványosság" számba megy a pornó-center, az a városrész, ahol egymás mellett sorakoznak a sex sok válfaját kínáló üzletek, mozik fényes kirakatai, reklámtablói. Norvégiában ugyanez nem tapasztalható. Viszont a skandináv országok mindegyikére vonatkozik az a tapasztalat, hogy sok skandináv ember legalább egy nyelvet - anyanyelvén kívül - megért.

Piros színű vasuti kocsiikkal indul most már haza az expressz, Koppenhágából Berlin felé tart. Magunk mögött hagyjuk a jellegzetes dán favázas udvarházak és polgárházak, a reneszánsz várkastélyok, a nagyszerű gótikus katedrálisok világát. Itt nincsenek hegyek; az 500 sziget országában

varázsosan szép a természet. Ezen a tájon születtek a világirodalom talán legszebb tündérmeséi. Gedsernél a Warnemünd nevű német komphajóval két óra alatt átkeltünk a kéklő Keleti tengeren.

Két napot az NDK fővárosában töltöttünk, azután a Meridián expressz kék színű hálókocsijában utaztunk Prágán át Budapestre.

Ha idehaza Európa térképén Skandináviára esik pillantásunk, van bőven mire visszaemlékeznünk.

- . -

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Az elővásárlási jogról és néhány új ingatlanforgalmi szabályról
/II.rész/

Az állam elővásárlási joga a rendelet szerint bizonyos településeken és bizonyos meghatározott közérdekű célok megvalósítása érdekében gyakorolható. Az állam elővásárlási joga valamennyi városban, továbbá üdülőterülettel rendelkező községekben, továbbá azokban a kijelölt községekben gyakorolható, amelyek vállalati munkások lakásépítésére, illetve középfoku központ kialakítására kerültek kijelölésre. Az elővásárlási jog a közérdekű cél szempontjából eltérően alakul aszerint, hogy beépítetlen, vagyis telekingatlanról, vagy beépített ingatlanról van szó. A beépítetlen ingatlanok tekintetében szélesebb a kör. E vonatkozásban ugyanis minden olyan tanácsi vagy más beruházásban megvalósítandó létesítmény elhelyezéséhez szükséges területre kiterjed, mely esetben a tanács feladata a szükséges telek rendelkezésre bocsátása. Elővásárlási jognak van helye kimagasló természeti értékű tájak megőrzése és a környezetvédelem érdekében.

Jóval szűkebb az elővásárlási jog gyakorlásának köre a már beépített ingatlanok tekintetében. Ezen ingatlanok ugyanis csak szociális, kulturális és egészségügyi létesítményeknek a folyamatban lévő középtávu /5 éves/ tervidőszakban történő megvalósítása érdekében szerezhethők meg elővásárlási jog gyakorlása útján. Mind a telek, mind pedig a beépített ingatlanok vonatkozásában helye van elővásárlási jog gyakorlásának az ingatlan tényleges forgalmi értékének ellenőrzése céljából.

A rendelet az illetékhivatalokat kötelezi arra, hogy észleljék azt a körülményt, hogy az elővásárlási jog gyakorlásának feltételei fennállnak-e vagy sem. Amennyiben e feltételek fennállnak, úgy az illetékhivatal az illetékkiszabás végett benyújtott adásvételi szerződést haladéktalanul köteles megküldeni az elővásárlási jog gyakorlására feljogosított tanácsi építésügyi szervnek. A rendelet előírja, hogy már e körülményről is értesíteni kell az eladót és a vevőt. A rendelet meghatározza az elővásárlási jog gyakorolhatóságának maximális időtartamát. Kimondja ugyanis, hogy a jogot az illetékkiszabás végett való szerződésbejelentéstől számított 30 napon belül lehet gyakorolni.

Amennyiben a tanács építésügyi szerve az elővásárlási jogot gyakorolja, e körülményről köteles a dolog eladóját, az eredeti vevőt, valamint az illetékhivatalt és az adásvétel lebonyolításával kapcsolatos technikai teendőket ellátó OTP-t értesíteni. Amennyiben az építésügyi szerv az elővásárlási joggal nem él, e körülményről a részére megküldött adásvételi szerződés visszaküldésével egyidejűleg az illetékhivatalt értesíti. AZ ELŐVÁSÁRLÁSI JOG gyakorlása esetén annak közlésétől számított 30 napon belül az OTP útján a teljes vételárat az eladó részére ki kell fizetni. /Az adó és a kérdéses ingatlanra vonatkozó más köztartozás, továbbá OTP hiteltartozás levonásával.

Az illetékhivatal a telekkönyvi bejegyzéshez szükséges igazolást csak akkor adhatja ki az eredeti vevő részére, ha az elővásárlási jog gyakorlására feljogosított építésügyi szerv értesítette, hogy nem kívánja gyakorolni az elővásárlási jogot, vagy e jog gyakorlására nyitva álló határidő /30 nap/ anélkül telt el, hogy bármiféle értesítés érkezett volna az illetékhivatal részére.

A fentiekből megállapítható, hogy az állampolgárookra az állam elővásárlási jogának bevezetése semmiféle kötelezettséggel nem jár, az illetékhivataloknak teszi feladatává az elővásárlási joggal kapcsolatos értesítés megadását a rendelet.

/Folytatjuk/

- . . -

Dr. Domonkos János: "Életemről - munkámról"

Egy kiváló kefekötő

Bemutatjuk Lengyel Pál elvtársat.

A kefekötőmesterség hazánkban is több évszázados multra tekint vissza. A szakma népi kismesterségből indult fejlődésnek. 1820-ban Budán, 1924-ben már Pesten is működő kefekötő céhekről "beszélnek" az irásos emlékek. 1890-re már általánosan elterjedt foglalkozás a kefekötés. E mesterség kisipari jellege szinte napjainkig fennmaradt, de az utóbbi évtizedekben a kisipari munkát fokozatosan felváltja a modern gépi termelés. A különböző szakmákban és a háztartásban sokféle kefét használunk. A kefekötő mesterség mindig is alkalmazkodni tudott és tud a legkorszerűbb igényekhez.

A mesterség hazai története szorosan összefügg a vakok fővárosi és vidéki közösségeiben kialakult és hagyományosan folytatódó kefekötő tevékenységgel. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy sorstársaink igen fejlett tapintóérzékkel rendelkeznek és jóminőségű, kézikötésű keféket készítenek.

A vak és gyengénlátó emberek rehabilitálásának jelentős, hagyományos tényezője a kefekötő-ipari munka, amellyel jó megélhetést tudnak biztosítani maguknak.

A szocializmus építésének kezdeti eredményei már 1950-ben lehetővé tették, hogy hazánkban a vakok számára sajátos normákat vezessenek be a kefekötő iparban. Így a kereseti lehetőségek sokkal kedvezőbbek lettek, hiszen az új normamegállapítás humánus intézkedéseivel messzemenően figyelembe vette a látási fogyatékosok körülményeit. Megnőtt tehát a vak kefekötők munkaképe és fokozatosan emelkedett életszínvonaluk.

Anyagi helyzetük vizsgálatakor figyelembe kell venni, hogy a nemlátó embernek az önálló megélhetéshez mindig több pénzre van szüksége, mint a hasonló foglalkozású látónak.

A szakma szeretetének szép példája: Lengyel Pál munkaérdemrendes vak kefekötő élete és tevékenysége.

1930. december 19-én, a Pest megyei Veresegyházán született. Apja ácssegéd volt, 1932-ben tifuszban meghalt. A két gyermekével magára maradt anya adaságot vállalt. De a havi 20 pengős keresetből nem tudta gyermekeit eltartani, ezért Palit nagyapja vette magához és ő is nevelte fel. A 10 éves fiút azonban baleset érte és attól kezdve látása egyre romlott.

További életutjáról így vall: "1949-ben kerültem Budapestre, a Vakok Intézetébe. Először kosárfonással, majd vesszőhántolással próbálkoztam. Később ciroküzemi segédmunkásként dolgoztam. Az igazi helyemet azonban, mint kefekötő találtam meg."

Lengyel Pál 1950-től a mai napig a kefekötők élvonalához tartozik.

Az üzemben a munkát normában végzik. A normák pontos meghatározzák, hogy melyik kefeféleség elkészítéséért mennyi bér jár. Minden dolgozó a tehetségétől, szorgalmától függő teljesítményéért kapja fizetését.

Lengyel Pál így folytatja: "1949-51. között egy olyan kiváló fiatal gárda került üzemünkbe /a jelenlegi Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalathoz/, melynek tagjaival addig, szinte el sem képzeltem nagy termelési eredményeket értünk el. Így történhetett, hogy 1952. április 4-én az Elnöki Tanács kitüntetésében részesültem, mert az akkor soron következő pártkongresszus tiszteletére indított munkaversenyben a legmagasabb százalékos érttem el. De az is bizonyos, hogy ezzel a kitüntetéssel a gyár egész közösségének jó munkáját is elismerték."

Hogyan alakult magánélete?

"A biztos kereset - a sok fiatal között engem is - arra ösztönzött, hogy családot alapítsak. 1951-ben nősültem. 1953-ban született a fiam és most már van egy unokám is."

Lengyel Pál 28 éve dolgozik, tehetségének, szorgalmának legjavát nyújtja. Munkahelyéről még egyetlen egyszer sem késett. Komolyan veszi a munkát s így a megbecsülés sem marad el. A sok Sztahanovista- és Kiváló Dolgozó kitüntetés mellé 1971-ben megkapta a Könnyűipar Kiváló Dolgozója címet is. A társadalmi munkából is kiveszi a részét. Tagja az üzemi szakszervezeti Bizottságnak. Odaadó tevékenységéért 1976-ban megkapta a Szakszervezeti Munkáért kitüntetés ezüst fokozatát. Nem kis büszkesége, hogy a vállalat azon szocialista brigádjának tagja, mely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára már harmadszor nyerte el a Vállalati Kiváló Brigád címet.

Mit mond még önmagáról?

"Marxista világnézetet vallok. Nagyon szeretek olvasni. Állandó olvasója vagyok szövegségünk hangos könyvtárának. Szeretem a zenét is. Rendszeresen hallgatom a rádió műsorait. Még munka közben is fülelem van a hallgató. Imádom a természetet. Ha csak mód van rá, kirándulok az üzemi turista szakosztállyal. Ugy hiszem, ha látó maradtam volna, ma erdész lennék. Elégedett ember vagyok. Családi körülményeim jók, anyagi gondjaim nincsenek. Remélem, hogy még sokáig lesz erőm dolgozni, mert a semmittevést nem szeretem."

Lengyel Pál harmonikus családi életet él. Felesége, Szatmári Mária szintén sorstársunk, munkahelyéről hazatérve az otthoni feladatokat, mint példás anya és jó háziasszony gondosan látja el.

Végezetül hadd említsük meg, hogy Lengyel Pál a HVDSZ aktivistája, aki szakszervezeti tevékenységével méltón képviseli munkatársait.

Több évtizedes kimagasló munkájának elismeréseként megkapta a Braille emlékérmét is.

Példás helytállásával, becsületos életvitelével a vakügyet is szolgálja.

- . -

Dr.Gönczi Aladárné:

A nagy életmentő.

Hazánk egyik legkiválóbb orvos-fia emlékének szeretnék pár sort szentelni; annak, aki felfedezte a gyermekágyi láz okát és az ellene való küzdelem feltételeit. Semmelweis Ignác az az orvos-felfedező, akit az "anyák megmentője" névvel ruháztak fel. Mindenkinek tudnia kell, hogy ki volt ő és mit köszönhetünk neki. Az ő érdeme, hogy az egész világon számtalan kis gyermek nem maradt árván, nélkülözve az édesanya jószágát, szeretetét egy életen át.

Korszakos felfedezéséhez az adta az indítékot, hogy a boncoláskor szerzett sérülés következtében vérmérgezésben meghalt Jakob Koletschka bécsi tanár szerveiben ugyanazok az elváltozások mutatkoztak, mint a gyermekági lázban elhunyt asszonyokon.

Megfigyeléseit Semmelweis állatkísérletekkel is bizonyította, kimutatta, hogy a vizsgáló orvosok és orvostanhallgatók a boncteremben fertőzött kezükkel okozzák a gyermekági lázat. Rájött arra, ha fertőtlenítésre klóros vizet használt, gyakorlatilag meg tudta szüntetni a gyermekági láz kialakulását.

Semmelweis önfeláldozó, az emberiség megmentéséért és gyógyításáért folytatott orvosi munkájának minden lépését a segíteni akarás és a szeretet irányította, de az elismerés helyett a féltékenykedő kollégák részéről meg nem értésben, üldözésben és sok megbántásban volt része. Igazát és nagyságát csak halála után kezdték értékelni és elismerni.

Semmelweis 1818-ban született Budán. Egyetemi tanulmányait Pesten, majd Bécsben végezte és Bécsben avatták 1844-ben orvos-doktorrá. Orvosi működését eleinte Bécsben folytatta az ottani szülészeti klinikán, ahonnan felfedezésének írásban és szóban való propagálása miatt 1849-ben távoznia kellett. Ezután a pesti Rókus kórház szülész főorvosává, majd 1855-ben a pesti egyetem - akkor még nagyon nyomoruságos, primitív környezetben működő - szülészeti tanszékére nevezték ki. De az intrika és áskálódás itt sem szünt meg, mert tovább is állandó küzdelmet és harcot folytatott tanai elismertetéséért. 1865-től kezdve állandó nyugtalanság, izgatottság és idegfeszültség tünetei léptek fel nála, álmában hevesen vitakozott ellenfeleivel, idegrendszere teljesen felmondta a szolgálatot. 1865-ben halt meg a Döblini Elmegyógyintézetben; ott, ahol 5 évvel ezelőtt gróf Széchenyi István elpusztul a szakadatlan politikai támadások és üldözések következtében. Voltak, akik idegen hangzásu neve miatt Semmelweis magyarságát kétségbe vonták. Ő mindenkor magyarnak vallotta magát. Családjáról írásos első feljegyzés 1692-ből származik, amely szerint egyik őse, Semmelweis György Szikra községben született. Semmelweis Ignác három fivére részt vett a 48-as magyar szabadságharcban, ő pedig ugyanakkor a bécsi forradalomban, amely Metternichet is megbuktatta.

Semmelweis a zseni tragikumával találkozott, amikor felfedezésével egy új világot hozott magával és az ösdit át akarta alakítani. Magányos volt, hogy a későbbi korok annál tisztábban láthassák és szemlélhessék őt.

Semmelweis kollégái annyira üldözték új tanai miatt, hogy végül meghasonlott önmagával, de kortársainak viselkedése egy kis emberismeret birtokában, nem is olyan érthetetlen. Új eszmékkel, új tanokkal rendszerint azok állnak szemben, akik saját pozíciójukat, saját tanaikat látják veszélyeztetve. Azok a bécsi professzorok, akik az órarendet összeállították és akiknek rendelkezése értelmében a reggeli boncolás után egyenesen a szülőszobába kellett menni az orvostanhallgatóknak, bizonyára félték a kollégák és a közönség kegyetlen kritikájától, amely joggal illette volna őket, ha Semmelweis tanai napvilágra kerülnek és kiderül, hogy a medikusok a boncteremből jövet, mosatlan kézzel nyulnak a páciensekhez és maguk fertőzik meg hullaméreggel a szülőnőket. A szégyenletes emberi gyengeség, a hiúság, a féltékenység, az önteltség volt az oka annak, hogy Semmelweist a felettesek nemcsak üldözték, hanem távoznia is kellett a bécsi klinikáról, mikor tanainak érélyesebb módon próbált érvenyt szerezni. Hogy milyen mély nyomot hagyott lelkében azoknak a szerencsétlen szülőnőknek a halála, akik életük legszebb pillanata, hivatásuk betöltése közben estek a gyilkos kór áldozatául, azt a saját itt idézett feljegyzései fejezik ki legvilágosabban: "A gyermekági lázban haldokló szülőnők jajgatása hangosabb a szívem hangjánál és elmém kényszerít rá, hogy érvenyt szerezzek az igazságnak. A fájdalmas sikoltozásokat hallva oly szerencsétlen hangulat keletkezett bennem, amely az életet nem teszi kívánatosá."

Éjt nappallá téve küzdött az anyák megmentéséért. Nem hiába, mert a bécsi "szülõház" többi osztályainak 31 %-os halálozási száma az õ körtermeiben 1 %-ra csökkent.

A zseni megnemértés és gáncskisérte munkájára, nagy felfedezésére hálaival gondol az utókor. Budapesten a Rókus kórház elõtti szobor, egy belvárosi utca és Budán /I. Apród u.l./ a szülõházában berendezett muzeum és ott elhelyezett hamvai õrzik emlékét.

De szívünkben is emlékezzünk rá, minden gyermek születésénél, minden egészséges, mosolygó édesanya és ujszülött gyermeke láttán.

- . -

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

Tömegközlekedés Budapesten.

Sorstársaink levelei, észrevételei arra ösztönöznek bennünket, hogy az "Utikalauz" címû sorozatban Budapest tömegközlekedésével is foglalkozunk. Sorozatunk eredeti céljától, a megyeszékhelyek és a nagyobb vidéki városok közlekedésének ismertetésétõl alapvetõen a jövõben sem térünk el, de megértjük sorstársaink aggodalmát, hiszen, ha gondot jelent számukra egy-egy kisebb városban való tájékozódás, mennyivel nehezebb fõvárosunkban eligazodni annak, aki csak ritkán, néhány ügy elintézésére, vagy látogatások kapcsán jár Budapesten.

E világváros közlekedését egy rövid cikk keretében lehetetlen ismertetni. Ezért úgy határoztunk, hogy több folytatásban kíséreljük meg felvázolni a kétmilliós város néhány fontos pontjának forgalmát. Vidéki sorstársaink tulnyomó része vonattal, egy kis része pedig autóbusszal érkezik Budapestre. Célszerűnek látszik ezért, ha utikalauzunk kiindulási pontjaként a MÁV- és a Volán pályaudvarokat választjuk.

Keleti pályaudvar.

A fontos csomópontot a következõ jármûvek érintik:

Metró: Déli pályaudvar - Órsvezér tér. Az alábbi csomópontokon halad át: Moszkva tér, Batthyány tér, Deák Ferenc tér, Lenin körut, Baross tér, Órsvezér tér.

7-es autóbusz: Kelenföldi pályaudvar /Etele tér/, Bosnyák tér. A következõ csomópontokat érinti: Kosztolányi Dezsõ tér, Móricz Zsigmond körtér, Gellért tér, Felszabadulás tér, Lenin körut, Baross tér, Thököly ut - Hungária körut kereszteződése.

A Keleti pályaudvar felõl, a Baross térrõl indulnak:

20-as autóbusz: Verseny utca, Dózsa György ut, Vágány utca, Reiter Ferenc utca, Ujpest Pozsonyi ut, Mária utca, Szent István tér.

30-as autóbusz: Indulási hely és utvonal a 20-asétól csak Ujpesten tér el.

78-as autóbusz: Rákóczy ut, Erzsébet hid, Attila utca, Mészáros utca,

Asztalos János utca, Dezsõ utca, Naphegy tér.

95-ös autóbusz: Kõbányán áthaladva Pestlõrinc végállomás.

33-as autóbusz: Baross téri felüljárón a Keleti pályaudvar közelében halad el.

23-as villamos: Baross tér, Mező Imre ut, Vajda Péter utca, Könyves Kálmán körut, Gubacsi ut, Közvágóhid.

24-es villamos: Baross tér - Közvágóhid. /Hámán Kató utcán és Soroksári uton keresztül./

36-os villamos: Baross tér, Kõbánya-Kápolna tér.

44-es villamos: Baross tér, Thököly ut, Csömöri ut, Rákospatak.

67-es villamos: Baross tér, Thököly ut, Mexikói ut, Erzsébet királyné utja, Rákospalota MAV-telep.

73-as trolibusz: Bethlen Gábor utca, Nyugati pályaudvar.

76-os trolibusz: Bethlen Gábor utca, Jászai Mari tér /az Élmunkás hidon át/.

78-as trolibusz: Nefelejcs utca - Kossuth Lajos tér.

79-es trolibusz: Nefelejcs utca - Jászai Mari tér, Dózsa György ut, Dráva utca /a Pozsonyi uton át/.

Szövetségünk Május 1. uti székháza többféleképpen is megközelíthető:

a./ A 78-as vagy 79-es trolibusszal egy megállót kell utazni, itt a Landler Jenő utca és a Nefelejcs utca sarkánál át kell szállni a Városliget felé menő 74-es trolibuszra. A negyedik megállónál, az Erzsébet királyné utnál kell leszállni.

b./ A 67-es villamosról a hatodik megállónál, az Erzsébet királyné utnál kell leszállni. A vasuti aluljárón áthaladva a 70-es trolibusz végállomásához jutunk, a járattal egy megállót kell utaznunk a Május 1. ut és az Erzsébet királyné ut sarkáig.

A fentiekén kívül még számos villamos-, autóbusz- és trolibusz-kombináció lehetséges.

A Fővárosi Kéfe- és Seprűgyártó Vállalat közvetlen járattal közlelithető meg: a 67-es villamossal hat megállót utazunk, leszállás a Laky Adolf utcánál. Az SZTK Mező Imre uton lévő Budapesti és Pest Megyei Központja a 23-as, 24-es és 36-os villamossal közelíthető meg /egy megálló/. A Fővárosi és Pest Megyei Tanács a 7-es és 78-as autóbuszszal érhető el. Az Erzsébet hid felé ötödik megálló /Felszabadulás tér./.

A vasuti átszálló kedvéért külön is megemlítjük, bár ismertetésünkben szóltunk róla, hogy a három másik nagy pályaudvar közvetlenül, átszállás nélkül elérhető /a Déli pályaudvar a Metróval, a Nyugati pályaudvar a 73-as trolibusszal és a Kelenföldi pályaudvar a 7-es autóbuszszal/.

A pályaudvarokon autóbusz- és villamosjegyek válthatók. A kék színű autóbuszjegy ára 1,50, a sárga színű villamosjegyé 1 forint. A jegyek csak egy járműre érvényesek.

Észrevételeiket, javaslataikat továbbra is várjuk.

/Folytatjuk./

. . .

A hangjelzéses jelzőlámpáról korábban már írtunk. A kedvező svéd és finn tapasztalatok nyomán - egyelőre kísérleti jelleggel - 1978. március 31-től ilyen hangjelzéses lámpát szerelnek fel a budapesti XIV. kerületben, az Ajtósi Dűret sor és a Hungária krt. kereszteződésében. A hangjelzéses csak akkor észlelhető, ha zöld jelzést kapnak a Hungária köruton áthaladni kívánók. Szaggatott zöld jelzésnél, a hang is szaggatott.

1978-ban kétirányu hangjelzéses lámparendszert szerelnek fel az Ajtósi Dűrer sor és a Május 1. ut kereszteződésénél. Még ebben az öt-éves tervben a következő csomópontokat látják el ilyen berendezésekkel: A Nagy Lajos király ut és Erzsébet királyné ut kereszteződése; A Hungária körut és Thököly ut kereszteződése; A Mexikói ut és Erzsébet királyné ut kereszteződése.

A kétirányu jelzőberendezések jól megkülönböztethető hangjelekkel mutatják a szabad áthaladás irányát.

- -

György Tamás: Technikai rovat.
A telefon. /V.rész/
/A kézikapcsolásu központ./

A telefonközpontban a vezetékek egy nagy kapcsolótáblára futnak össze. Minden vezetékpár megszámozott hüvelyben végződik. A központban ülő kezelő minden hívásnál jelentkezik, megkérdezi, hogy milyen számmal óhajt beszélni az előfizető, és létrehozza az összeköttetést. De hiszen Önök jól ismerik, mert nagyon sokan dolgoznak a házi központokban. Természetesen a mai be- ndezések modernebbek. De először nézzük meg egy régi központ működésének részleteit. Abban a pillanatban, amint az előfizető felemeli a kagylót, a központban elhelyezett telep áramköre a vezetéken és az előfizető mikrofonján keresztül záródik. Ez az áram átfo- lyik egy kis izzólámpán, amely az előfizető vezetékpárjának csatlakozó- hüvelye fölött van elhelyezve. Ekkor az izzólámpa kigyullad és jelzi, hogy az előfizető beszélni óhajt. A központ kezelőjének olyan készüléke van, amelyet nem kell a kézben tartania. A hallgató fejre illeszthető, a mikrofon pedig a nyakba akasztható, és így a telefonos mindkét keze szabadon marad. Készülékének kettős vezetéke dugasszal /jack/ végződik. Ha a dugaszt a hüvelybe dugjuk, az előfizető és a kezelő össze van köt- ve. A szám megkérdezése után a kezelő először is csengető váltóáramot küld a felhívandó fél készülékébe. Azután, ha a fél jelentkezett, össze- köti a két hüvelyt olyan kettős vezetékkel, amelynek mindkét oldala du- gasszal végződik. Az összekötő zsinort úgy szerkesztik meg, hogy a ke- zelő készülékét is, a csengető áramot is egyetlen karral lehessen ki- és bekapcsolni. Így a kezelő a lámpa kigyulladására után a zsinor egyik végét a jelentkező előfizető vezetékével köti össze, a szám megkérdezése után a kívánt felhívandó fél vezetékének csatlakozó hüvelyébe dugja a zsinor másik végét és bekapcsolja a csengető áramot. Ha a hívott fél jelentkezett, a kezelő egyetlen mozdulattal kikapcsolja a saját készülékén is a csen- gető áramot és magára hagyja a két beszélgetőt, akik között a zsinor biz- tosítja a kapcsolatot. Természetesen a kezelőnek a beszélgetés befejezé- séről is értesülnie kell, hiszen ha nem huzza ki a zsinor végét a hü- velyből, a két előfizető összekötve marad. Szükség van egy kis figyel- metető lámpára, amely jelzi, ha valamelyik beszélgető fél leteszi a kagylót. Egy telefonos csak kb. 200 vonalat tud kezelni, az automaták- ra várt a feladat, hogy ez a szám bővüljön, de ezt csak a későbbi fejlő- dés hozta meg. A mai házi központok félautomaták, de egyes helyeken még ma is használatos a teljesen manuális központ is.

/Folytatjuk./

- . -

Dr. Domonkos János:
Kulturális életünk eseménynaptára.

Rendezvények Szövetségünk székházában.

Budapest, XIV. Május 1. ut 47.

1978. április 27-én, csütörtökön 17,30 órakor:

Ünnepi műsor a munkásosztály nemzetközi ünnepe alkalmából
Közreműködik: Szövetségünk zenekara és hangszeres szólistái.
Ünnepi beszédet mond: Gerdelics Ferenc, a Szakszervezeti Bizottság
titkára.

Május 7-én, vasárnap 16 órakor:

Anyák napja megünneplése.

Fellépnek a Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona diákjai.

Május 14-én, vasárnap 19,30 órakor: Zeneakadémia Nagyterme.

Homérosz Kórus jubileumi hangversenye.

Jegyek válthatók: 1-30.- Ft-os áron a Szövetségben és a Zeneakadémia pénztárában.

Május 21-én, vasárnap 16 órakor:

Vidám darabok a komoly zene irodalmából.

A Zeneakadémia fiatal művészjelöltjeinek hangversenye.

Május 26-án, pénteken 18 órakor: /a földszinti előadóteremben/

A Hanglemez klub estje.

Május 28-án, vasárnap 16 órakor:

KISZ klubdélután.

Vendégművészek lépnek fel.

- . -

Dénes József: Sportrovat.

Két autóbusz kirándulás-

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy szövetségünk Wesselényi Sportköre 1978. június 25-ére és augusztus 13-ára autóbuszkirándulást tervez tagjaink számára.

Június 25-én, vasárnap Mezőkövesdre látogatunk. Megtekintjük a Matyó Múzeumot és felkeressük a Zsóri-fürdőt.

Az augusztus 13-i, vasárnapi kirándulás végcélja Kalocsa lesz. A programban városnézés szerepel. Megfelelő idő esetén fürdés a Szeliditóban.

Részvételi díj mindkét kirándulásra személyenként 180.- Ft.

Jelentkezni lehet április 20-ig, csütörtöki napokon 16,30 és 18 óra között, szövetségünk budapesti székházában a szakosztály vezetőségénél.

. . .

Molnár István: • Beszámoló az 1977. évi csapatbajnokságokról.

Ez a csapatbajnoki évad sem szűköldött izgalmakban! Az első csapat igen gyengén kezdett és hosszú hajrába kellett fogni a jobb helyezésért. Sajnos ez nem sikerült a második és harmadik csapatnak, mert mindkettő az utolsó helyen végzett!

Igy azután az évad nem mondható sikeresnek, legalább is, ami a hazai eredményeket illeti.

Első csapatunk megismételte az előző évi eredményét. Pontozása hajszálra azonos, 85 pont. Eredménye pedig 5-ik, holtverseny értékelése után, tavaly 4-ik volt.

A csapat 3 vereséggel kezdett, azután 1 győzelem és újra vereség következett. Ezután 3 győzelemmel sikerült elkerülni a 13-ik helyről.

Az őszi szezon már teljesen jó volt, mert a csapat mind az öt mérkőzését megnyerte.

Végeredmény:	1. Medicor	91
	2. Selyemkikészítő	88
	3. K.Lombik	86,5
	4. MOM	85
	5. Vakok	85
	6. Vizügy	84,5
	7. Testvériség	81,5
	8. Kip.Min.	80,5
	9. Belker	77,5
	10. Szolgáltató	76,5
	11. Péterffy	75
	12. KGM Ságvári	68
	13. Kulich	56,5
	14. MÁV	51,5

A versenyt a Medicor nyerte meg igen szoros, fej-fej melletti küzdelemben. Régen volt ilyen nagy harc az első helyért.

Egyéni eredmények:

1. Erős Pál	12	5,5	45,83 %
2. Antal Mihály	13	7,5	57,69
3. Nemes György	13	8,5	65,38
4. Kovács Ferenc	13	8	61,54
5. Auffenberg Emil	13	6,5	50,00
6. Dénes József	13	8	61,54
7. Batthányi Béla	13	6	46,15
8. Rév Miklós	12	8	66,66
9. Voján István	13	8	61,54
10. Kapitány István	13	8	61,54
11. Zichó József	6	1,5	25,00
12. Hajdu József	11	7	63,63
13. Wiedner István	1	0	0
14. Hosszu Vilmos	1	0	0
15. Balázs Imre	2	1	50,00
16. Huszár János	4	0,5	12,50
17. Krabót György	1	1	100,00
18. Kreisz Mihály	1	0	0
	155	85	54,48 %

Egy játszma azért hiányzik, mert Erős Pál egyszer hozzájárulással távolmaradt, de kontumáltan vett.

Ez az év még abban is hasonlít az előzőhöz, hogy most is 18 játékos játszott a csapatban. Ez rávilágít egyúttal a csapat problémájára is, nincs megnyugtató 12-ik játékosunk. Ezen a táblán csak 25 %-ot tudunk elérni átlagban, ami rendkívül kevés! 50-60 %-os teljesítmény mellett már másodikkak lettünk volna.

A legjobb eredményt Nemes György érte el. Jól szerepeltek még: Antal Mihály, Kovács Ferenc, Dénes József, Révi Miklós, Voján István és Kapitány István.

Minősítést erősíteni vagy szereznit az elmúlt évben nem lehetett a csapatversenyeken, az új ÉLŐ rendszer bevezetése miatt.

Második csapatunk bajnokságot nyert 1976-ban a VII. kerületben. Ennek eredményeképpen beosztották a nagycsapatok tartalékbajnokságának III-ik osztályába. Ez azonban sajnos túl erősnek bizonyult, a csapat az utolsó helyen végzett és kiesett.

Végeredmény:	1. Honvéd	98
	2. FTC	96
	3. MOM	89,5
	4. MÉM	82
	5. Utasellátó	78,5
	6. MTK-VM	76
	7. Selyemkikészítő	73,5
	8. Vakok	73,5

A bajnokságot kétfordulós rendszerben bonyolították le. Csapatunk egyenletes teljesítményt nyújtott, mert az első turnusban 36,5 , a második turnusban 37 pontot teljesített. Ez azonban kevésnek bizonyult. Csapatunk 4 mérkőzést nyert, 10-et veszített.

Egyéni eredmények:

1. Lévai József	12	4,5	37,50 %
2. Zichó József	7	2	28,57
3. Hajdu József	1	0	0
4. Wiedner István	11	4,5	40,90
5. Horváth József	14	6	42,86
6. Hosszu Vilmos	12	6,5	54,16
7. Bene János	13	4	30,76
8. Balázs Imre	6	3,5	58,33
9. Orosz László	14	5,5	39,29
10. Krabót György	11	4	36,36
11. Lukács Sándor	12	5,5	45,83
12. Kreisz Mihály	11	7	63,63
13. Kuminka György	9	5	55,55
14. Bóbits József	8	3,5	43,75
15. Pánczél János	4	2,5	62,50
16. Péter Árpád	2	0	0
17. Kovács Tibor	2	1	50,00
18. Borbély János	3	1	33,33
19. Kovács József	4	2,5	62,50
20. Varga Sándor	1	0	0
21. Gubuznai Imre	7	2,5	35,71
22. Bartos Sándor	1	0	0
23. Solyos Dezső	1	1	100,00
24. Csóti József	2	1,5	75,00

---

168   73,5   43,75 %

Az előbbi táblázat mindjárt rámutat a csapat gyengéjére is, éppen két csapatra való játékos szerepelt! Ez azt jelenti, hogy nem volt a csapatnak állandó gárdája. Mindössze két olyan játékos volt, akik valamilyen mérkőzésen szerepeltek: Horváth József és Orosz László. A legjobb pontszerzőnek Kreisz Mihály bizonyult. Mindössze 6 játékos volt, akik 50 % felett szerepeltek, de ezek közül csak Hosszu Vilmos, Kuminka György voltak - Kreisz kivül - akik legalább a játszmák felét lejátszották.

Harmadik csapatunk ezuttal a XIV. ker-ben szerepelt, ahol a már megszokott zürzavaros, visszalépésektől tarkított csapatbajnokságon vettek részt.

Végeredmény:	1. Z. Porcelán	86
	2. Ybl Miklós	72,5
	3. Vegyterv	60
	4. Z. Danuvia	58
	5. Halasi	56,5
	6. Vakok	35

Indultak és visszaléptek még: Kefeseprő 15 pont és XVI.ker.Tanács 6,5 pont.

Ezt a bajnokságot is kétfordulós rendszerben bonyolították le. Csapatunk az első részben 19, a másodikban 16 pontot gyűjtött. Ujdonság volt az, hogy 12 táblán folytak a mérkőzések, hogy ebből az osztályból is tovább lehessen jutni.

Egyéni eredmények:

1. Kreis Mihály	3	1	33,33 %
2. Kuminka György	5	2	40,00
3. Bóbis József	4	0,5	12,50
4. Hirth Ignác	10	4,5	45,00
5. Nyikes József	7	2	28,57
6. Pánczél János	2	0	0
7. Péter Árpád	6	0,5	8,33
8. Kovács Tibor	8	4,5	56,25
9. Borbély János	4	2	50,00
10. Kovács József	8	1,5	18,75
11. Varga Sándor	10	2	20,00
12. Gubuznai Imre	9	2,5	27,77
13. Siklós Menyhért	6	2	33,33
14. Borbély Lajos	5	0,5	10,00
15. Ferenci János	2	0	0
16. Bartos Sándor	8	2	25,00
17. Richter Kálmán	2	0	0
18. Bereznai István	6	2,5	41,66
19. Szigeti Sándor	7	3,5	53,75
20. Gede Sándor	2	0	0
21. Solymos Dezső	2	0	0
22. Csóti József	3	1,5	50,00
	120	35,0	29,16 %

A csapat a tavalyi 33,33 %-ához képest az idén visszaesett. Itt is túl sok játékos szerepelt. Mindössze Hirth Ignác és Varga Sándor játszott le a maximális 10 játszmát.

Egyénileg csak Kovács Tibort lehet megemlíteni, aki egyedül // végzett 50 % felett.

Szakosztályunk összesen 444 játszmát játszott, ebből 193,5 pontot ért el, ami 43,58 %-ot jelent. Ez alacsonyabb a tavalyi 49,63-nál. A visszaesés egyik jelentős oka volt, hogy a második csapat magasabb osztályban játszott.

A csapatversenyeken 44 játékosunk vett részt. Ez növekedést jelent a tavalyi 41-hez képest. Átlagban 10 játszma jut egy főre.

1978-ban az első csapatnak legalább a szintet kell tartania, míg a másodiknak és a harmadiknak javítania kell teljesítményén.

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörőrovat

Kulturális seregszemlénk

1978.február 2-án és 3-án rendeztük meg iskolánkban - az elmúlt évekhez hasonlóan - a Ki mit tud vetélkedőt. Nagy izgalmat váltott ki a pajtásokban, hogy a zsűri mellett a közönség is szavazhatott a sikeres produkciókra. A vetélkedőt zene és próza kategóriában hirdettük meg. Az alábbiakban csak az első helyen végzett pajtások, vagy csoportok nevét és műsorát ismertetjük:

Kisdobosok:

Szavalat: Első helyen végzett Köppel Anna I. a osztályos tanuló egy francia költeménnyel: Eletelefon, Rab Zsuzsa fordításában.

A jelenetek közül a III. osztály előadását értékeltük a legsikeresebbnek, így ők lettek a győztesek. Műsoruk Nemes Nagy Ágnes: Ki ette meg a málnát című dramatikus gyermekjáték volt.

Énekdúóban Ondrik Mária és Póta Melinda lett az első. Furulyán Farkas Ferenc és Tóth Éva kísérte őket.

Az éneklő rajok közül a II. osztály énekelt a legszebben, népdalokat adtak elő. A hangszerszólóban Molnár Imre furulyával lett győztes.

Uttörők:

Szavalat: Első helyen megosztva ketten végeztek. Nagy Vera VII. osztályos pajtás Tóth Arpád: Láng, Varju Mária VIII. osztályos tanuló pedig József Attila: Gyermekké tettél c. költeményét szavalta.

Nagy Vera a kerületi szavalóversenyen is dicsőre méltó eredményt ért el, II. helyen végzett. Varju Mária a közeljövőben megrendezendő Nevelőotthonok közötti szavalóversenyen képviseli iskolánkat.

A jelenetek közül a gyengénlátó VI. osztályosok produkciója került a győztesek közé. Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék c. jelenetét mutatták be. A zsüri külön díjjal jutalmazta Nagy János, gyengénlátó V. osztályos tanulót, aki kitűnő játékával felhívta magára a figyelmet.

Kanyák Gyöngyi VII. osztályos pajtás szóló énekével nyerte el az első díjat. A versenyen népdalokat énekelt.

Énekdúóban Horváth Zsuzsa és Kanyák Gyöngyi teljesítménye volt a legjobb.

A VII. osztály lett a győztes éneklő raj.

A hangszerszóló első díját megosztva Deme János furulyával és Szabó Lajos zongorajátékával nyerte.

A beat zenekarok közül két együttes végzett első helyen polbeat dalok előadásával, a VIII. osztályosok együttese; a zenekari tagok: Deme János, Farkas Géza, Kovács Imre. Ugyancsak első helyen az un. Nosmoking együttes végzett. A zenekari tagok: Szabó Lajos /orgona/, Guba János /szólógitár/, Rozenberczky Zoltán /besszusgitár/, Horváth János /dob/.

A közönség szavazatai alapján a következő pajtások, ill. csoportok nyertek különdíjat: Ferenczi Olga szavalatával /József Attila: Tőkehaszon ballada c. versét mondta el/, Rozenberczky Zoltán harmonika játékával, az V. osztályosok éneklőraja két orosz népdal előadásával, és az un. Cufraj és a három rabló együttes, amelynek tagjai: Szabó Lajos orgona, Tábori József zongora, Csonka Imre harmonika, Tóth János dob.

Ugy értékeljük, hogy az idei Ki mit tud vetélkedő színvonalasabb volt, összehasonlítva az elmúlt évekével. Szeretnénk, ha a jövőben fokozottabb népszerűségnek örvendene ez a nemes szórakoztató verseny.

Gratulálunk a győzteseknek!

Ferenczi Olga

- . -

Lak István: Ipariskolánk névadója: Dési Huber István

Iskolánk az 5. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet Dési Huber István nevét viseli. Ki is hát ez a névadó? Dési Huber István festő, grafikus, akinek alkotásai újszerűek, forradalmi feszültséggel telítettek.

1895. február 6-án született Nagyenyeden. Fiatalságáról egyik írásában így emlékezik meg: "Ifjúkorom küzdelmes és kemény munkában telt el. A gimnázium első osztályát végeztem el, amikor édesapám, aki órák és ékszerész volt, hirtelen csődbe került. Nem tanulhattam tovább. Nyugtalan

ifju lettem. Voltam kovácsinas, kifutó, pincér, s bebarangoltam a fél országot. Amikor Pestre kerültem abból éltem, amiből lehetett. Zsákol- tam kinn a Duna-parton, robotoltam a Gubacsi uton, a sertésvágóhidon. A Ganz-gyárban majdnem esztergályos lettem, de ismét elbocsájtottak. Majd elmentem Erdélybe édesapámhoz, de ott sem volt maradásom, utra keltem. 19 esztendőskoromban ért az első világháború. Besoroztak katonának, a frontra küldtek és ott is maradtam 1918 végéig." Dési Huber István az első világháború után visszament apja mihelyébe, Désre és ott dolgozott rövid ideig. 1921-ben ismét Pestre jött. Egy esti rajziskolába iratko- zott be, s nappal az ezüstgyárban dolgozott. Kitűnő ötvös lett belőle, és ezt a szakmát folytatta itthon és külföldön is. 1924-től kezdve há- rom évig élt Olaszországban, ott megismerkedett a képtárakban találha- tó remek alkotások sokaságával. Hazakerülve Budapestre, tovább dolgo- zott. 1932-ben kiujult a háboruban szerzett tüdőbaja, ettől kezdve, a- mikor nem volt kórházban vagy szanatóriumban, csak a tanulmányainak, rajzolásnak, festészetnek élt. Betegen is sokat dolgozott. Művészeti könyveket fordított, művészetpolitikai cikkeket írt a "Népszavá"-nak és más lapoknak. Sorra készültek el a munkás életet ábrázoló képei: a Guberáló, a Déli pihenő, a Következő munkás, a Viharmadarak. Tagja volt a szocialista képzőművészek csoportjának, résztvett az illegális kommu- nista mozgalomban. Hosszabb ideig élt a IX. kerületben, özvegye ma is ott lakik. Dési Huber István szerette a szülőföldet, a tájat, utolsó befejezett festménye is ezt mutatja: Szamos-parti görbe fák.

A barátságos, mosolygós tekintetű ember utolsó percéig tervezgetett, élni, alkotni akart. Nagyon sok vázlata, elképzelése csak terv maradt. 1944. február 25-én, a Budakeszi szanatóriumban halt meg, hamvai a kere- pesi uti temetőben lévő Nemzeti Pantheonban nyugszanak. Alkotásai: resi- mények, grafikák, rézkarcok, ma nemzeti értékű gyűjteményként vannak nyilvántartva. Műveiből többször rendeztek gyűjteményes kiállítást. Ha- lálának 15. évfordulója alkalmából /posthumus/ Kossuth-díjat kapott.

Dési Huber István alkotásainak hagyatékát özvegye Szombathely vá- rosának adományozta.

Iskolánkban évenként, így az idei tanévben is megemlékezünk Dési Huber Istvánról. Küzdeni akarását, küzdelmes életét példaként állítjuk tanulóink elé.

- . . -

Közlemények

Megismerkednék házasság céljából 28-37 év közötti gyengénlátó, el- vált, egygyermekes sorstársnóval. Leveleket pontíráásban az alábbi cim- re kérek: Veres János, 9700 Szombathely, Aréna ut. 1.

. . .

49 éves, 165 cm. magas gyengénlátó dolgozó nő vagyok. Megismerked- nék házasság céljából korbán hozzám illő, gyengénlátó sorstárssal, aki otthonomba jönne. Leveleket "Egyetértés" jeligére várok a szerkesztő- ségbe.

• . .

Gyengénlátó, egyedülálló nő hatvan év körüli sorstársakkal leve- lezne. Válaszokat "Mátra" jeligére kér a szerkesztőségbe.

. . .

60 éves, saját házzal rendelkező özvegyasszony, 60-65 éves gyen- génlátó férfi ismeretségét keresi házasság céljából. Leveleket az aláb- bi címre kér: Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Hevesmegyei Szervezete, 3300 Eger, Dobó utca 13.

28 éves, 153 cm magas nemlátó lány keres korban hozzáillő, megértő partnert. Leveleket "Találkozás" jellegre kér a szerkesztőségbe.

. . .

63 esztendő, 7 éve özvegy, teljesen siket, gyengénlátó, jó anyagi körülmények között élő, szép lakással rendelkező asszony keresi házasság céljából megértő, jó érzésű 65-70 év közötti férfi ismeretségiét. Cím: Mautner Istvánné, 1135. Budapest, Frangepán u.80. fsz.1.

. . .

Szeretném elcserélni tatabányai egy szoba-konyhás /+mellékhelyiség/, kertes /kb. 40 négyszögöl/ lakásomat bármilyen budapesti lakásra. Érdeklődni lehet Budapesten a 416-304-es telefonon.

- . -

Innen-onnan

Fédération des Aveugles de France 1977. szeptember 22-24. között tartotta székházában /58. Av.Bosquet, Paris/ megalapításának 60. évfordulóját. Ez a Francia Vakok Szövetsége, amelynek helyi szervei vannak.

Az Ünnepségen fővédnökséget vállalt Simone Veil egészségügyi államtitkár és M. Christian Beullac munkaügyi miniszter. Az ülést René Lenoir egészségügyi államtitkár nyitotta meg, méltatta a Szövetség érdemeit és kiemelte a Szövetség elnökének M. Andre Nicolle-nak, aki egyébként a WCWB. Európai Regionális Bizottságának is elnöke, igen aktív tevékenységét. Páris város Tanács- és polgármestere fogadást adott az ünnepségek tiszteletére.

M.Nicolle beszámolójában részletesen ismertette a Szövetség utolsó 10 évének működését, foglalkozott a vakság megelőzésére tett genetikai vizsgálat jelentőségével, hangsúlyozta az oktatás és új munkaterületek felkutatásának fontosságát.

Az ünnepségen több külföldi delegáció is résztvett /Tunisz, Belgium, stb./.

. . .

1977.augusztus 12-13-án tartotta a WCWB irodája /legszükebb, legfelsőbb vezető testülete/ ülését Párisban. Ez az ülés követte a látási fogyatékosokat oktató gyógypedagógusok nemzetközi szervezetének párisi kongresszusát. A BÜRO /iroda/ ülésén jelen voltak André Nicolle /francia/, Boris Zimin /szovjet/, Dorina de Gouvea Nowill /brazil/, Cheik Abdullah M. Al-Ghanim /Szaud-Arábia/, John Colligan /angol/, Anders Arnór /svéd/, Eric T. Boulter /angol/, Svend Jensen /dán/ és Dr. Helmut Pielasch /NDK/.

Zimin elvtárs beszámolt a Szaud Arábiában tartott végrehajtó bizottsági ülésről és tájékoztatta az értekezletet, hogy 1979-ben Nigériában lesz a WCWB legközelebbi közgyűlése. Beszámolt néhány már lezajlott fontosabb rendezvényről, így az 1977. márciusában Londonban a vakügyi segédeszközökről volt nemzetközi értekezlet. 1977. szeptember havában New Yorkban a Helen Keller Centrumban a siket-vakok kongresszusa, októberben Rotterdamban a rehabilitáció kérdésében az Európai Regionális Bizottság értekezlete volt. A közeljövőben lesz a latin-amerikai és a közkeleti regionális bizottság értekezlete.

1977-ben Poznanban /Lengyelország/ volt a látási fogyatékosok első összeurópai sportversenye.

- . -